

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain muuttamisesta (HE 49/2025 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Saana Tarhanen, maa- ja metsätalousministeriö
- toiminnanjohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto
- toimitusjohtaja Mikko Malin, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- toimitusjohtaja Janne Sankelo, Suomen Kalankasvattajaliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Suomen sisävesiammattikalastajien liitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Pro Kala ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annettua lakia siten, että mahdollistettaisiin tuen myöntäminen Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmasta 2021–2027 rahoitusvälineiden kautta. Rahoitusvälineillä tarkoitetaan lainoja ja vakuuksia, joista ensi vaiheessa otettaisiin käyttöön vakuudet.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2025.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2025 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen tavoitteena on mahdollistaa tuen myöntäminen suorien avustusten lisäksi rahoitusvälineiden kautta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmassa 2021-2027. Rahoitusvälineinä mahdollisia ovat lainat ja vakuudet, joista ensi vaiheessa on tarkoitus ottaa käyttöön vakuudet. Vakuuksia voidaan esityksen mukaan myöntää kalatalousalan mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille investointeihin ja käyttöpääomaan otettaviin lainoihin. Ehdotuksella ei ole suoraa vaikutusta valtiontalouteen, sillä rahoitusväline sisältyy EU:n rahaston Suomen ohjelman rahoituskehikseen. Rahoitusvälineestä myönnettävän tuen määrästä, käyttökohteista ja käytön perusteista säädetään esityksen mukaan tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tehtyjen arviointien perusteella kalastusalan yrityksillä on enemmän kysyntää lainarahoitukselle kuin sitä on ollut saatavilla, ja suurimmat haasteet liittyvät vakuuksiin. Tukea rahoitusvälineiden kautta tarvitaan, sillä kalastuksen ja vesiviljelyn alkuinvestoinnit ovat kalliita, mutta niiden vakuusarvo on alhainen. Lisäksi erityisesti vesiviljelyssä ympäristöluvan myöntämisestä voi kestää jopa viisi vuotta siihen, että kasvatetun kalan tuotantoon tehty investointi alkaa tuottaa myyntituloja. Maa- ja metsätalousvaliokunta korostaa, että kalataloudella on merkittävä rooli huoltovarmuuden ja ruokaturvan takaamisessa. Hallituksen esityksessä esitetty tuki on erityisen tärkeää aloittaville yrityksille ja kalastajille, jotka turvaavat kalatalouden jatkuvuutta Suomessa. Hallituksen esityksestä ilmenevän ja saamansa selvityksen perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 49/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2025 vp

Helsingissä 18.9.2025

puheenjohtaja Ritva Elomaa ps
varapuheenjohtaja Anne Kalmari kesk
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Antti Kangas ps
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Anders Norrback r
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Timo Suhonen sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina